

Informe sobre el sistema legal espanyol en violència de gènere i delictes contra la infància

05/2011 - Dret. Agilitzar la implementació dels dispositius electrònics de vigilància de les persones agressores, disposar de bases de dades relacionades entre els diferents organismes o millorar la regulació de les penes pel turisme sexual que afecta la infància i pels matrimonis forçats. Aquestes són algunes de les propostes de millora realitzades per un equip de professors i investigadors de la UAB, dirigits per la catedràtica de Dret Constitucional Teresa Freixes, en un informe sobre la legislació espanyola i les possibilitats de reformes en matèria de violència contra les dones, la infància i per raons d'orientació sexual elaborat per a la Unió Europea (UE).

La catedràtica de Dret Constitucional Teresa Freixes parlant en l'acte de presentació de l'informe sobre el sistema legal espanyol en violència de gènere i delictes contra la infància.

L'informe analitza la legislació i la jurisprudència espanyoles, així com la pràctica administrativa (protocols, plans d'actuació, etc. de les autoritats nacionals i autonòmiques) en relació als tres àmbits objecte d'estudi.

Com a punts a millorar, els investigadors indiquen la necessitat de comptar amb bases de dades més complertes que permetin relacionar la del Consejo General del Poder Judicial amb les d'altres organismes. També destaquen les dificultats econòmiques que impedeixen la creació de tribunals especialitzats per jutjar delictes per violència de gènere i demanen agilitzar la implementació del programa de vigilància de les persones agressores mitjançant dispositius electrònics per augmentar la seva eficàcia. Sobre els delictes de gènere a les dones estrangeres, observen una manca d'informació al respecte.

Els experts en dret de la UAB demanen millorar la transposició de les directives europees contra la discriminació a la legislació espanyola, per tal d'actuar de manera coordinada amb altres estats membres en la regulació anti-violència i la protecció a les víctimes. Igualment, fan una crida a regular millorant la penalització del turisme sexual que afecta la infància i dels matrimonis forçats com les definicions i polítiques de prevenció i repressió de la violència contra el col·lectiu LGTB (col·lectiu de lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals).

Com a aspectes positius, l'estudi destaca la Llei Integral contra la Violència de Gènere i dels plans de les comunitats autònomes, així com l'existència de l'ordre de protecció de les víctimes d'aquest tipus de violència. També ressalta la jurisprudència, tant dels tribunals ordinaris com del Tribunal Constitucional, que ha estat molt important en la interpretació i aplicació d'aquesta normativa.

L'estudi enumera un seguit de "bones pràctiques" que s'han dut a terme ens els últims anys a Espanya per combatre la violència de gènere, els delictes contra la infància i el col·lectiu LGTB, com ara l'adopció de protocols per prevenir la mutilació genital femenina; la creació d'observatoris de violència de general i de la infància; la formació especialitzada als professionals que treballen en aquests àmbits; la creació de tribunals especialitzats en violència de gènere; la creació d'un registre unificat sobre abusos als infants i l'adopció a Catalunya d'un pla interdepartamental contra la discriminació per raons d'orientació sexual.

L'estudi sobre Espanya forma part d'un informe europeu elaborat dins del projecte Daphne de la Comissió Europea, que comprèn l'anàlisi de tots els països membres de la Unió Europea. Amb el títol Feasibility study to assess the possibilities, opportunities and needs to standardise national legislation on violence against women, violence against children and sexual orientation violence l'estudi europeu examina la legislació, la jurisprudència i la pràctica administrativa en aquestes matèries per detectar similituds i diferències entre països, a partir de les "bones pràctiques" detectades per l'equip de recerca de cada país. L'objectiu és preveure possibles harmonitzacions legals i definir les possibilitats de reformes per tal que la regulació jurídica d'aquests delictes i la interpretació feta pels tribunals o les autoritats administratives restin d'acord amb els paràmetres establerts en el marc internacional.

El projecte ha estat gestionat per l'organització Human European Consultancy i l'equip de coordinació de la recerca comprèn investigadores i investigadors de la University of Osnabrück, London Metropolitan University i Tilburg University. L'informe europeu indica que tots els països de la UE han ratificat els principals texts de referència del dret internacional i destaca el paper que pot jugar la Carta dels Drets Fonamentals de la UE ara que el Tractat de Lisboa li ha atorgat força jurídica de tractat. Tanmateix, constata una manca de visió integral sobre el tractament que han de rebre les víctimes de violència i importants diferències pel que fa a les regulacions penals entre països, tant entre sí com respecte de la seva adequació als estàndards internacionals.

Els experts fan una crida a millorar aquestes regulacions per tal de no generar diferències de tracte desproporcionades i garantir una protecció similar a les víctimes quan exerceixen el dret a la lliure circulació dins de la UE. Entre els exemples d'aquestes diferències regulatòries, mencionen la violència sexual, l'assetjament, el tràfic de persones amb finalitat d'explotació sexual, els matrimonis forçats, el turisme sexual, la violència contra els infants, l'abandó de nens, les mutilacions sexuals o la prevenció i la repressió de l'homofòbia. L'informe inclou també una recerca sobre els factors que poden portar les persones a cometre aquests tipus de delictes. Conèixer més a fons el fenomen de la violència contra les dones, els nens i el col·lectiu LGTB, indica l'estudi, pot resultar d'utilitat a l'hora de desenvolupar polítiques per combatre'l a més llarg termini.

En l'elaboració de l'informe sobre Espanya hi han treballat la professora de la UAB Mercè Sales, els experts en dret Núria Saura, també de la UAB, i Ferran Rodríguez, i Caspar Visser com a jurista lingüista, coordinats per la professora Teresa Freixes. La catedràtica de Dret Constitucional de la UAB és també Catedràtica Jean Monnet ad personam a la UAB, presidenta de la Fundació Universitària Martí l'Humà, experta de l'Agència de Drets Fonamentals de la UE i directora del Joint European Master in Law and Policies of the European Integration.

Teresa Freixes Sanjuán

Departament de Ciència Política i de Dret Públic

Àrea de Dret Constitucional

Informe sobre Espanya: [National Report Spain](#)
 Informe Europeu: [European Commission General Study](#)